

Opponensi vélemény

Fehér Helga „Kína gazdasági fejlődésének hatása a fekete-afrikai országok árukereskedelmi specializációjára” c. PhD értekezéséről

Fehér Helga PhD disszertációjának témája kétszeresen is újszerűnek tekinthető. Egyfelől igen ritkának számít napjaink szakirodalmában, hogy valaki Kína afrikai – és azon belül a fekete-afrikai – kapcsolatait vizsgálja. Másfelől még ritkábban – vagy akár egyáltalán nem – fordul elő az, hogy az így elkészült munka túlmenjen a legegyszerűbb vizsgálati módszer, vagyis az egymás külkereskedelmi (és tőke)forgalmában képviselt részarányok alakulásának elemzésén. Márpedig ez az értekezés a hangsúlyt az ún. megnyilvánuló komparatív előnyök (revealed comparative advantages – RCA) vizsgálatára teszi.

A dolgozat aktualitásához nem férhet kétség, hiszen a mára már a világ gazdaság második legnagyobb gazdaságát jelentő és továbbra is kiemelkedő dinamikával növekvő Kínának a legelmaradottabb kontinens országaival folytatott kereskedelme, illetve fennálló kapcsolatrendszere önmagában is globális jelentőséget hordoz, de egyfajta mintaként is szolgálhat más országok számára.

A szerző igen széles szakirodalomra támaszkodott mind a vizsgált téma elméleti, mind pedig annak „napi szintű”, pragmatikus irodalmát tekintve. Igaz ez a konkrét témával összefüggő tudományos előzményekre is, melyekből, igaz, nem sok volt. Ekképpen az sem hánytorgatható fel túlzottan a jelöltnek, hogy munkájában csak csekély mértékben beszélhetünk a téma irodalmának ún. „kritikai” feldolgozásáról, azt sokkal inkább a leíró jelleg dominálja. Kitér viszont a relatív specializáció különböző mutatószámainak értékelésére.

A jelölt helyesen fogalmazza meg a kutatás általános eredményeit, jól foglalja össze azokat a gazdaságpolitikai/kereskedelempolitikai tanulságokat, amelyek egyrészt a Kínai Népköztársaság, másrészt pedig az afrikai (fekete-afrikai) országok számára adódnak. Igaz ez a várható trendek megfogalmazására is.

A disszertáció szerkezeti felépítése világos és logikus, tagoltsága jól elősegíti az Olvasó tájékozódását és a szerző által képviselt gondolatmenet követését. Külön dicséret illeti a szerzőt a táblázatok és ábrák több színben történt prezentálásáért, ami nagyban erősíti a dolgozat „üzenetközvetítő” jellegét. A munka színvonalához a szerző stílusa is hozzájárult, bár a csak aprólékos átolvasással kiküszöbölhető stiláris és gépelési hibák valamelyest

bosszantónak számítanak egy máskülönben ennyire igényes dolgozat olvasása közben.

A dolgozat témájának különlegességéből eredő korlátokat figyelembe véve a szerző vonatkozó publikációs és konferencia-részvételi tevékenységét kielégítőnek tartom.

Fehér Helga a disszertációja mellékletében szerepeltetett statisztikai táblázatokban olyan mennyiségű és értékű információt hagyott rejtve (sic!) – az Olvasónak e táblázatokról még jegyzéket sem adva! –, amelyek alapján bizonyára több következtetés levonására is mód nyílt volna, mint amennyit a dolgozata tartalmaz. Ezek a következtetések, akár a későbbiekben folytatandó, lehetőleg minél inkább ún. primer adatforrásokra támaszkodó kutatások eredményeként születhetnek meg, akár olyan, üzleti célú ajánlások kidolgozása során, amelyek majd a disszertáció további hasznosítását szolgálhatják. Mindezekhez a szerzőnek és esetleges majdani kutató- és szerzőtársainak sok sikert kívánok.

A fentiek alapján a disszertációt elfogadásra javaslom.

2014. május 9.

Hernádi András